

กำหนดการโครงการอบรมผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์
หลักสูตร การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างผู้ชำนาญการ รุ่นที่ 26
ระหว่างวันจันทร์ที่ 24 - วันเสาร์ที่ 29 มีนาคม 2568
ณ โรงแรมมารวยการ์เด็น เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

วัน/เวลา	รายละเอียด/หัวข้อบรรยาย/วิทยากร
วันจันทร์ที่ 24 มีนาคม 2568	
08.00 น. - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 น. - 09.30 น.	พิธีเปิด โดย คณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และถ่ายรูปหมู่
09.30 น. - 10.00 น.	ปฐมนิเทศ โดย ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
10.00 น. - 12.00 น.	บริบทสหกรณ์การเงินและระบบเศรษฐกิจไทยมุ่งสู่ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเงิน วิทยากร: ดร.พรชัย ศุภวิทิตพัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 15.00 น.	นโยบายการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้พรบ.สหกรณ์ วิทยากร: คุณอนันต์ ชาดรูปะชีวิน อดีตผู้จัดการใหญ่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
15.00 น. - 17.00 น.	กิจกรรมสนทนาการ วิทยากร : อ.ณัฐพงศ์ สุโกมล อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันอังคารที่ 25 มีนาคม 2568	
09.00 น. - 12.00 น.	ความรู้พื้นฐานการบัญชีสหกรณ์ วิทยากร : ดร.ประไพพิมพ์ สุธีสินนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 17.00 น.	กฎหมายที่ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรู้ วิทยากร: คุณธีรุตม์ ชูช่วย รองผู้อำนวยการหัวหน้าตรวจสอบภายใน และรองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และกฎหมาย สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
วันพุธที่ 26 มีนาคม 2568	
09.00 น. - 11.00 น.	กระบวนการตรวจสอบกิจการ และรายงานการตรวจสอบกิจการ วิทยากร: คุณณัฏฐวาทา บุตะเขียว นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
11.00 น. - 12.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี

	วิทยากร: คุณพรพิมล ผลวิจิตร นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 17.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี (ต่อ) วิทยากร: คุณพรพิมล ผลวิจิตร และคุณมนทล เหลืองบุศราคัม นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
วันพฤหัสบดีที่ 27 มีนาคม 2568	
09.00 น. - 12.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารจัดการและความเสี่ยง วิทยากร: คุณสิริวิทย์ ไพศาลศรี ที่ปรึกษาสำนักมาตรฐานสหกรณ์แห่งประเทศไทย และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 16.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารจัดการและความเสี่ยง (ต่อ) วิทยากร: คุณสิริวิทย์ ไพศาลศรี ที่ปรึกษาสำนักมาตรฐานสหกรณ์แห่งประเทศไทย และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
วันศุกร์ที่ 28 มีนาคม 2568	
09.00 น. - 12.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารการเงิน วิทยากร: รศ.ดร.ณคุณ ธรณีนิติญาณ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 16.00 น.	เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารการเงิน (ต่อ) วิทยากร: รศ.ดร.ณคุณ ธรณีนิติญาณ หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันเสาร์ที่ 29 มีนาคม 2568	
09.00 น. - 12.00 น.	การจัดการความรู้ (Knowledge Management) สำหรับผู้ตรวจสอบกิจการ วิทยากร: ดร.ปรีชา สิทธิกรณไกร ผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ดร.พรชัย ศุภวิทิตพัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คุณเกียรติรัตน์ เล็กอุदार ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์เอไอเอส จำกัด
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 16.00 น.	การจัดการความรู้ (Knowledge Management) สำหรับผู้ตรวจสอบกิจการ (ต่อ) วิทยากร: ดร.ปรีชา สิทธิกรณไกร ผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ดร.พรชัย ศุภวิทิตพัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คุณเกียรติรัตน์ เล็กอุदार ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์เอไอเอส จำกัด
16.00 น. - 17.00 น.	มอบประกาศนียบัตร และพิธีปิดการอบรม
17.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

* ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีเวลาอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จึงจะมีสิทธิ์ได้รับประกาศนียบัตร

เอกสารประกอบการบรรยาย

บริบทสหกรณ์การเงินและระบบเศรษฐกิจไทยมุ่งสู่ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเงิน

โดยวิทยากร: ดร.พรชัย ศุภวิทิตพัฒนา

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยม (Capitalism)

- ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เสรีภาพแก่ภาคเอกชนในการเลือกดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เศรษฐทรัพย์ต่างๆที่ตนหามาได้ มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งการเลือกอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ แต่ทว่าเสรีภาพดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
- การดำเนินการใดๆจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลอื่น ให้ระบบของการแข่งขันโดยมีราคาและระบบตลาดเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากร โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จะมีหน้าที่เพียงการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและการป้องกันประเทศ

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำอันเนื่องจากความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคลโดยพื้นฐาน ทำให้ความสามารถในการหารายได้ไม่เท่ากัน ผู้ที่มีความสามารถ สูงกว่าจะเป็นผู้ได้เปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่าในทางเศรษฐกิจ
- ในหลายๆกรณี ราคาหรือกลไกตลาดยังไม่ใช่ว่าเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการจัดสรรทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น สินค้าและบริการที่มีลักษณะของการผูกขาดโดยธรรมชาติหรือสินค้าและบริการสาธารณะ ซึ่งได้แก่ บริการ ด้านสาธารณูปโภค (น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ฯลฯ) โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน เขื่อน สะพาน ฯลฯ) จะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการดังกล่าวส่วนใหญ่จะต้องใช้เงินลงทุนมากเทคโนโลยีที่ทันสมัย เสี่ยงกับภาวะการขาดทุน เนื่องจากมีระยะการคืนทุนนาน ไม่คุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ ทำให้เอกชนไม่ค่อยกล้าลงทุนที่จะผลิต ส่งผลให้รัฐบาลต้องเข้ามาดำเนินการแทน อันเนื่องจากสินค้าและบริการเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่ประชาชนต้องการ จะเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวราคาไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ในการ จัดสรรทรัพยากรได้

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- การใช้ระบบการแข่งขันหรือกลไกราคาอาจทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างสิ้นเปลือง เช่น ในบางช่วงที่มีการแข่งขันกันสร้างศูนย์การค้าเพราะคิดว่าเป็นกิจการที่ให้ผลตอบแทนหรือกำไรดี ศูนย์การค้าเหล่านี้เมื่อสร้างขึ้นมามากเกินไปก็อาจไม่มีผู้ซื้อมากพอ ทำให้ประสบกับการขาดทุน กิจการต้องล้มเลิก เสียทุนที่ใช้ไปในกิจการนั้น เป็นการสูญเสียทรัพยากรทางเศรษฐกิจไปอย่างเปล่าประโยชน์และไม่คุ้มค่า เป็นต้น

ปัญหาด้านเศรษฐกิจของไทย

- หนี้ครัวเรือนในระดับสูง
- ปัญหาค่าครองชีพ (เงินเฟ้อ)
- ปัญหาภัยพิบัติภัยได้ปานกลาง
- ปัญหาทุจริตคอรัปชั่น
- ขาดแคลนแรงงาน (ฝีมือ)
- ปัญหาสังคมสูงวัย (Aging society)
- ปัญหามลภาวะ
- ปัญหาความเหลื่อมล้ำ
- ปัญหาทุจริตคอรัปชั่น

หนี้ครัวเรือน

ปี 2566 มีหนี้ 90.6% ต่อ GDP 15.96 ล้านล้านบาท 5.5 แสนบาท/ครัวเรือนในระบบ 78.9 % นอก ระบบ 21.1 %

ภาระผ่อนเฉลี่ย 12,800 บาท/เดือน

โครงการลงทะเบียนแก้ไขหนี้ในระบบ

การลงทะเบียนแก้หนี้ในระบบได้ดำเนินการมาครบ 91 วัน (1 ธ.ค. 2566 - 29 ก.พ. 2567) ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการเปิดให้ลงทะเบียนแล้ว ปรากฏมีประชาชนเข้ามาลงทะเบียนทั้งสิ้น 151,175 ราย มีมูลหนี้ 11,732 ล้านบาท จากข้อมูลในระบบทั่วประเทศมีลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยสำเร็จ 21,249 ราย มีมูลหนี้ก่อนการไกล่เกลี่ย 3,068.99 ล้านบาท หลังการไกล่เกลี่ย 2,198.47 ล้านบาท หรือมูลหนี้ลดลง 870.52 ล้านบาท โดยจังหวัดที่สามารถนำลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยได้มากที่สุดคือจังหวัดนครสวรรค์

ภาพรวมหนี้ครัวเรือนไทย

- อยู่ในกลุ่มยานยนต์ และที่อยู่อาศัย
- ลูกหนี้บางส่วนใช้เงินเก็บระหว่างปิดเมืองจากโควิดไปจนหมดแล้ว
- มีหนี้เฉลี่ยกำหนดชำระ 30-91 วัน เพิ่มขึ้นถึง 56%
- 60% ของลูกหนี้มีปริมาณหนี้สูงกว่า 1 แสนบาท
- 14% มีหนี้สูงกว่า 1 ล้านบาท
- 2 ใน 3 ของหนี้ครัวเรือน ถูกใช้จ่ายไปกับการท่องเที่ยว สินค้าฟุ่มเฟือย สินค้าอิเล็กทรอนิกส์
- มีเพียง 35% เป็นสินเชื่อที่อยู่อาศัย (ประเทศที่พัฒนาแล้วมีประมาณ 60%)

สังคมสูงวัย

ปี 66 ไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยโดยสมบูรณ์ มีประชากร 1 ใน 5 หรือร้อยละ 20 เป็นผู้สูงวัย คาดการณ์ว่าในปี 2576 จะมีประชากรสูงวัยถึง 28% หรือประมาณ 13 ล้านคน

ปัญหาความเหลื่อมล้ำ

จำนวนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มขึ้น (ขอ 19 ล้านคน ผ่าน 14 ล้านคน) กลุ่มคนจนกับคนรวยมีช่องว่างสูงขึ้น ในปี 2018 สูงถึง 10.3 เท่า ติดอันดับ 10 ของโลก และความไม่เสมอภาคติดอันดับ 25 ของโลก

รวยกระจุก จนกระจาย

จาก Asia Times กล่าวว่าความร่ำรวยในเมืองไทย ตกอยู่กับธุรกิจของ 5 ตระกูล คือ ซีพีกรุ๊ป ไทยเบฟ บุญรอดบริวเวอรี่ กลุ่มเซ็นทรัล และคิงพาวเวอร์

ปัญหาการคอร์รัปชัน

ดัชนีคอร์รัปชัน ปี 66 (CPI) ไทยอยู่อันดับ 108 จาก 180 ประเทศ ได้คะแนน 35 จาก 100

อันดับ 1 เดนมาร์ก 90

อันดับ 2 ฟินแลนด์ และนิวซีแลนด์ 87

อันดับ 4 นอร์เวย์ 84

อันดับ 5 สิงคโปร์ และสวีเดน 83

การก่อตั้งสหกรณ์รื้อแซล

- การซื้อขายกระทำได้โดยใช้เงินสด ผลกำไรให้จัดสรรไปในทางที่เป็นการริเริ่ม กำหนดให้จ่ายดอกเบี้ยทุนอัตราร้อยละ 3.5 ต่อปี กำไรส่วนที่เหลือจ่ายให้สมาชิก โดยถือหลักการจ่ายเงินปันผลตามส่วนการซื้อ

- การรวบรวมทุน โดยเก็บสะสมจากสมาชิกคนละ 2 เพนนีต่อสัปดาห์ ซึ่งใช้เวลาถึง 2 ปีรวบรวมทุนได้เพียง 28 ปอนด์ ได้มีการนัดประชุมใหญ่ครั้งแรกขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 11 สิงหาคม ค.ศ.1844 ได้มีการเลือกตั้งคณะผู้ดำเนินการซึ่งมีประธาน เฮอร์เบิร์ต เลชานูการ์ มีเจ้าหน้าที่ 3 คน กรรมการดำเนินการ 5 คน กรรมการควบคุม 3 คน ผู้สอบบัญชี 2 คน และอนุญาโตตุลาการ 5 คน
- หลังจากสหกรณ์เริ่มกิจการ จะไม่มีการถอนดอกเบี้ยและกำไร โดยจะหักไปเพิ่มเข้ากับหุ้นของสมาชิกแต่ละคน เป็นการเพิ่มทุนเรือนหุ้น สถานที่ดำเนินการสหกรณ์ได้เช่าโรงเก็บ สิ้นค้าชั้นล่าง
- เลขที่ 31 ในตรอกคางคก (Toad Lane) เสียค่าเช่าปีละ 10 ปอนด์ สหกรณ์เปิดร้านค้าเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1844 ชื่อว่า Rochdale Society of Equitable Pioneers มีสมาชิกครั้งแรก 28 คน และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 74 คน ขายสินค้าได้ 710 ปอนด์ มีทุน 181 ปอนด์ กำไรสุทธิ 22 ปอนด์ โดยในวันเริ่มเปิดกิจการมีสินค้าที่จำเป็นเพียง 5 อย่าง คือ เนยอ่อน น้ำตาล แป้ง ข้าวโอ๊ต และเทียนไข

การสหกรณ์ในประเทศไทย มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจาก เมื่อประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น

ใน พ.ศ. 2553 ได้มีการสำรวจสัมโนประชากรขึ้นอย่างเป็นทางการโดยกระทรวงมหาดไทย

ซึ่งตอนนั้นยังเรียกกันว่า "สำมะโนครัว" ปรากฏว่า

จำนวนพลเมืองสยามใน ๑๗ มณฑล มีดังนี้

1. ไทย ๗,๒๕๒,๘๗๒ คน
2. จีน ๑๘๕,๙๐๑ คน
3. เขมรลพบุรี ๓๖๘,๘๒๗ คน
4. เขมรจาม ๑,๐๙๓ คน
5. เขมรขวา ๓๘๐ คน
6. เขมรเทศ ๓๓๐ คน
7. เขมรซีก ๗๐ คน
8. เขมรลังกา ๖ คน
9. เขมรอินดู ๙๒ คน

ประวัติการสหกรณ์ในประเทศไทย

- สมัยกรุงรัตนโกสินทร์มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ
- ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากการผลิตเพื่อยังชีพ มาเป็นผลิตเพื่อการค้า
- เกษตรกรมีการขยายการผลิตโดยกู้ยืมเงินจากพ่อค้านายทุน
- ชาวนามีสินล้นพอกพูนจนสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- ชาวนากลายสภาพเป็นผู้เช่านา หรือผู้เร่ร่อนไม่มีที่ทำกิน

ภาคราชการในปลายสมัยรัชการที่ 5 ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา 2 วิธี

- วิธีที่ 1 จัดตั้งธนาคารเกษตร เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่ชาวนา แต่มีปัญหาเรื่องเงินทุนและหลักประกันเงินกู้ ความคิดนี้จึงระงับไป
- วิธีที่ 2 ใช้วิธีการสหกรณ์ โดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เชิญเซอร์ เบอ์นาร์ด อันเดอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมัทราส ประเทศอินเดีย มาสำรวจเพื่อหาทางช่วยเหลือชาวนา โดยเขาเสนอให้จัดตั้งธนาคารให้กู้ยืมแก่ชาตเพื่อให้กู้ยืมแก่เกษตรกร ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ ได้แนะนำให้จัดตั้งสมาคม ที่เรียกว่า Co-Operative Society ซึ่งต่อมากรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า "สมาคมสหกรณ์"

ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ" ที่เสนอโดย เซอร์เบอ์นาร์ด อันเดอร์ ได้เสนอว่าควรดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎรโดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน เพื่อป้องกันมิให้ชาวนา ที่กู้ยืมเงินทอดทิ้งที่นาหลบหนีหนี้สิน ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ได้แนะนำให้จัดตั้งเป็นสมาคมที่เรียกว่า "โคออปอเรทีฟ โซไซตี้" (Cooperative Society) โดยมีหลักการร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458

- พ.ศ.2458 ได้เปลี่ยนแปลงกรมสถิติพยากรณ์ เป็น กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์มีส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์ โดยมีพระราชวรวงศ์โสภณกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงเป็นอธิบดี
- ให้ส่วนราชการสหกรณ์ทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นโดยเลือกรูปแบบสหกรณ์เครดิตที่มีในต่างประเทศ
- หลักจากศึกษาแบบต่างๆ แล้วทรงตัดสินใจเลือกแบบไรฟไฟเฟเซน
- สหกรณ์แบบไรฟไฟเฟเซนเป็นสหกรณ์ให้กู้ยืมเงินขนาดเล็กในชนบทของเยอรมัน

เหตุผลที่เลือกทดลองจัดตั้งสหกรณ์ที่มณฑลพิษณุโลก

- เป็นทำเลที่เหมาะสมไม่ไกลจากส่วนกลางมากนัก
- จังหวัดพิษณุโลกในขณะนั้นมีราษฎรไม่หนาแน่น เพื่อเป็นแรงจูงใจให้คนที่อื่นอพยพมา
- ราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำและอดคัตขัดสน

- ราษฎรเป็นคนยากจนมีหนี้สินท่วมตัว
- ราษฎรเพิ่งจะมาก่อร่างสร้างตัว เพราะเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากทางใต้เพื่อจับจองที่ดินรกร้างว่างเปล่า
- เพื่อไม่ให้ผู้อพยพขึ้นไปใหม่เกิดความท้อแท้

สหกรณ์แห่งแรกในประเทศไทย

- สหกรณ์แห่งแรกในประเทศไทย คือ สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้
- ตั้งที่ ต.วัดจันทร์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก
- จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2459
- สมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน
- ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท (ค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท เงินทุน 3,000 บาท)
- โดยกู้ยืมจากแบงก์สยามกัมมาจล จำกัด มีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกัน เสียดอกเบี้ยร้อยละ 6 คิดดอกเบี้ยสมาชิกร้อยละ 12

การสหกรณ์ช่วงขยายตัว

ช่วง พ.ศ. 2475 - 2497

หลังจากมี พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ.2471 + หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี 2495 มีการยกสถานะส่วนราชการที่ส่งเสริมงานสหกรณ์เป็นกระทรวงสหกรณ์ เมื่อสิ้นปี พ.ศ.2497 มีสหกรณ์ 22 ประเภท จำนวน 10,338 สมาคม

การสหกรณ์ช่วงอยู่ตัว

หลังปี พ.ศ.2497 เป็นระยะที่สหกรณ์มีการจัดตั้งเพิ่มน้อย หรือค่อนข้างนิ่งเนื่องจาก

- สหกรณ์ก่อนหน้านี้มีการขยายตัวเร็วเกินไป
- ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ
- ขาดการศึกษาวิจัยและการวางแผนที่ดี
- กระทรวงสหกรณ์ถูกยุบ (พ.ศ.2506) ไปรวมกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
- ธนาคารสหกรณ์ (ตั้ง พ.ศ.2490) ถูกยุบในปี พ.ศ.2509

การสหกรณ์ช่วงหดตัว

หลังปี พ.ศ.2511 เป็นระยะที่สหกรณ์มีการควบรวมสหกรณ์ตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2511

การควบสหกรณ์

สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด

- ควบครั้งที่ 1 พ.ศ. 2512 - 2514 ควบรวมสหกรณ์ไม่จำกัด 3 แห่ง (จากสหกรณ์หาทุน 42 แห่ง)
- ควบครั้งที่ 2 พ.ศ. 2517 (นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ชนิดจำกัด เมื่อ 1 เม.ย 2517) ควบรวมสหกรณ์จำกัด 5 แห่ง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- 14 พฤศจิกายน 2465 กรมหมื่นพิทยาลงกรณ เดินทางไปดูงานสหกรณ์ที่อินเดียและพม่า เป็นระยะเวลา 5 เดือน
- มีการเรียนการสอนแผนกสหกรณ์หลักสูตร 3 ปี ชั้นอนุปริญญา สอนที่กรมสหกรณ์ บริเวณท่าเตียน
- ต่อมาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยจึงย้ายไปสอนที่บางเขน
- แผนกสหกรณ์ยกฐานะเป็นคณะสหกรณ์ อีก 3 ปีต่อมา สภามหาวิทยาลัยขยายการศึกษาเป็นชั้นปริญญาหลักสูตร 5 ปี ในปี พ.ศ. 2482

อุดมการณ์สหกรณ์

- การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Self help through mutual help)
- การช่วยเหลือตนเองโดยผนึกกำลังกัน (Self help based on solidarity)
- แต่ละคนเพื่อหมู่คณะ และหมู่คณะเพื่อแต่ละคน (Each for all & all for each)

เอกสารประกอบการบรรยาย

นโยบายการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้พรบ.สหกรณ์

วิทยากร: คุณอนันต์ ชาติรูปะชีวิน

อดีตผู้จัดการใหญ่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี

วันที่ 14 มิถุนายน 2559 นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้กระทรวงการคลัง ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำกฎหมายเพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการและกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ (สอ.) และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (สค.) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

มีสาระสำคัญอะไรใหม่? เหตุผลและความจำเป็นในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อการพัฒนา และการสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ และการ คัดกรองสิทธิประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิกให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

- กำหนดคุณสมบัติของสมาชิก
- ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบ
- กำหนดประเภท ลักษณะ วัตถุประสงค์ และขอบเขตการดำเนินการกิจการสหกรณ์
- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่
- เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ งบการเงิน การสอบบัญชี การดำเนินงานและการกำกับดูแล สอ. และ สค.ไว้เป็นการเฉพาะ
- กำหนดคุณสมบัติของกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิใน คพช.
- กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ นทส.
- ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษ

"สหกรณ์ หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งรวมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้"

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ข้อ 18 ผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ทั้งด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และด้านปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจรวมถึงการประเมินผลการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศของสหกรณ์ และการตรวจสอบในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชี
2. ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน

3. สอบทานระบบการปฏิบัติงานของสหกรณ์เพื่อให้เป็นตามกฎหมาย ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ รวมถึงคำสั่งของส่วนราชการที่กำกับ ดูแลกำหนดให้ต้องปฏิบัติ
4. ตรวจสอบและสอบทานระบบการควบคุมดูแลรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ข้อ 19 คณะผู้ตรวจสอบกิจการต้องกำหนดขอบเขตการตรวจสอบและเสนอรายงานผลการตรวจสอบเฉพาะด้าน ในเรื่อง ดังต่อไปนี้ด้วย

1. ตรวจสอบรายงานทางการเงิน
2. ตรวจสอบการบริหารความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน ด้านสภาพคล่อง ด้านการ ปฏิบัติการ เป็นต้น
3. ตรวจสอบการบริหารด้านสินเชื่อ
4. ตรวจสอบการบริหารด้านการลงทุน
5. ตรวจสอบการบริหารสภาพคล่อง

ม.52 เพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการ หรือผู้จัดการ

- 1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ยกเว้นประมาทหรือลหุโทษ
- 2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุด
- 4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ปฏิบัติตาม กฎกระทรวง
- 5) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้จัดการตามม.89/3
- 6) เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามม.89/3*
- 7) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่ นทส.กำหนด

(*เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในชุดที่มีปัญหาในสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิก)

ม.53 วรรค 2 ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัครและการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบ กิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ได้

ม.101 วรรค2 ชุมนุมสหกรณ์จะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ ต้องจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศ ที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือต่างประเภทกันตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คชช.กำหนด

กฎกระทรวง

การดำเนินงานและการกำกับดูแล

สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ.2564

(มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564)

คุณสมบัติของกรรมการ

- ลักษณะต้องห้ามของกรรมการและผู้จัดการของสหกรณ์ขนาดใหญ่
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ
- การเปิดเผยข้อมูลต่อที่ประชุมใหญ่
- การจัดทำรายการย่อแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน
- การบัญชีและการรายงานข้อมูล
- การป้องกันและการขัดกันของผลประโยชน์
- การจัดการปัญหา การร้องเรียนและการเยียวยา
- การเปิดเผยข้อมูลบริการทางการเงิน

การกำหนดขนาดของสหกรณ์

สหกรณ์แบ่งเป็น 2 ขนาด

- ขนาดใหญ่ : สินทรัพย์ 2 5,000 ล้านบาทขึ้นไป
: ชุมชนสหกรณ์ (สอ. + สก.) ทุกแห่ง
- ขนาดเล็ก : สินทรัพย์รวม < 5,000 ล้านบาท

บทเฉพาะกาล ข้อ 26

- ให้บทส. ประกาศรายชื่อสหกรณ์ขนาดใหญ่ภายใน 90 วัน

หมวด 1

การกำหนดขนาดของสหกรณ์

การประกาศรายชื่อสหกรณ์ขนาดใหญ่และประกาศถอนชื่อ

- ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
 1. Website กรมส่งเสริมสหกรณ์
 2. Website สำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด และ สสพ. 1-2
- หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ใช้การประกาศรายชื่อในที่เปิดเผยณ สำนักงานใหญ่ และ สำนักงานสาขาของสหกรณ์นั้นทุกแห่ง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกเพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้ กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

มาตรา 51/1 ในการดำเนินการกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กรรมการหรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

หมวด 2

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

เฉพาะสหกรณ์ขนาดใหญ่ เพิ่มเติมจาก ม.51 ม. 51/1 และข้อบังคับ

- กำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติรวมทั้งกำกับดูแลฝ่ายจัดการดำเนินการตามนโยบาย
- จัดให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมของกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการ จัดการ ที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์
- จัดให้มีนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ และรายงานผลให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ
- กำกับดูแลฝ่ายจัดการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- จัดให้มีระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบกิจการที่มีประสิทธิภาพ
- กำกับดูแลฝ่ายจัดการรายงานเรื่องที่สำคัญของสหกรณ์

หมวด 2

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

เฉพาะสหกรณ์ขนาดใหญ่ เพิ่มเติมจาก ม.51 ม. 51/1 และข้อบังคับ (ต่อ)

- กำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับการฝาก การลงทุน การกู้ยืมสหกรณ์อื่นสถาบันการเงิน และการทำประกันเสนอให้ที่ประชุมใหญ่
- อนุมัติแต่งตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตามความจำเป็น
- กำกับดูแลให้มีการจัดทำและเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยต้องเปิดเผยให้สมาชิกได้รับทราบและตรวจสอบได้
- กำกับดูแลให้จัดส่งข้อมูลและรายงานต่าง ๆ ตามกฎหมายภายในระยะเวลา
- ปฏิบัติตามและกำกับดูแลให้สหกรณ์ดำเนินการตามกฎหมาย
-

หมวด 2

การแต่งตั้งคณะกรรมการ

เฉพาะสหกรณ์ขนาดใหญ่

- สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่และรับผิดชอบเฉพาะด้านได้
- แต่อย่างน้อยต้องมี "คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง" องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์

สหกรณ์ทุกขนาด

- มีสัดส่วนการลงทุน > 20% ของทุนเรือนหุ้น+ทุนสำรอง / ลงทุน > 1,000 ลบ.
- ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการการลงทุน
 - จัดทำนโยบายและแผนการลงทุน เสนอ กกก. และที่ประชุมใหญ่อำนาจ
 - ดูแลและจัดการการลงทุนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการลงทุน
 - องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา โดยครอบคลุมถึง ความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ การลงทุน สภาพคล่อง ปฏิบัติการ และด้านอื่น ๆ เสนอคณะกรรมการดำเนินการอนุมัติ
2. มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
3. ประเมิน ติดตาม กำกับดูแล และทบทวนความเพียงพอของนโยบายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. รายงานแผนดำเนินงานที่ควรปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนปัจจัยและปัญหาที่มีนัยสำคัญให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์
5. กำกับดูแลเรื่องธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง
6. รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการดำเนินการและต่อที่ประชุมใหญ่ทราบโดยแสดงรายละเอียดในรายงานประจำปี
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สหกรณ์บริหารสภาพคล่องคงเหลือภายใต้ความเสี่ยงต่ำ

และเพื่อเป็นการป้องกันการกระจุกตัวของการลงทุน

ข้อ 3 ให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลแต่ละแห่งได้ไม่เกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นรวมกับ ทุนสำรองของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้น

เว้นแต่

- การฝากเงินในชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นั้นเป็นสมาชิก
- การลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาล

สามารถฝากเงินหรือลงทุนเกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้นได้

ร่างกฎกระทรวงที่ยังไม่ออกมาอีก 5 หมวด

ตามมาตรา 89/2

- (4) การให้กู้และการให้สินเชื่อ
 - (5) การรับฝากเงิน การก่อหนี้และการระดมทุน รวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกัน
 - (7) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
 - (10) การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง
- ตามมาตรา 60 (1) การกำหนดอัตราเงินปันผลของสหกรณ์

เอกสารประกอบการบรรยาย
ความรู้พื้นฐานการบัญชีสหกรณ์
 วิทยากร : ดร.ประไพพิมพ์ สุทธิสินนท์

อาจารย์ประจำภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563
- หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ0404/ว18 ลว.10/2/2564

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ข้อ 4

- "เอกสารประกอบการลงบัญชี" หมายความว่า เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ทั้งที่จัดทำด้วยมือหรืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บันทึกรับฝาก หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐาน ในการลงบัญชี ประกอบด้วยเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอกและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยสหกรณ์ เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก หรือเพื่อใช้ในสหกรณ์ของสหกรณ์
- "ผู้ใช้งบการเงิน" หมายความว่า สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และสมาชิก ลูกค้า เจ้าหนี้ หน่วยงานราชการและสาธารณชนผู้ใช้งบการเงิน
- "การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ" หมายความว่า การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย การลงทุน การกู้ยืม การให้สินเชื่อ การดำเนินธุรกิจด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์
- "นโยบายการบัญชี" หมายความว่า หลักการ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎ และวิธีปฏิบัติเฉพาะที่สหกรณ์นำมาใช้ในการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงิน
- "การดำเนินงานต่อเนื่อง" หมายความว่า สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานต่อเนื่อง โดยไม่มีกำหนด หรือไม่ตั้งใจที่จะเลิกดำเนินงาน

Going Concern Assumption

1. สมมติว่าสหกรณ์จะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต
2. หากสหกรณ์มีเจตนาหรือความจำเป็นที่จะเลิกสหกรณ์หรือลดขนาดของการดำเนินงาน งบการเงินต้องใช้เกณฑ์อื่น เช่น เกณฑ์ชำระบัญชี

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ข้อ 6

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี และงบการเงิน ตามแบบและรายการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงภายใต้การดำเนินงานต่อเนื่องของสหกรณ์และปิดบัญชีโดยสรุปจากรายการบัญชีต่างๆ ที่บันทึกไว้เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีของสหกรณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ข้อ 7

- ให้สหกรณ์บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างและนโยบายการบัญชีที่สำคัญที่สหกรณ์ กำหนดภายใต้ระเบียบนี้
- เกณฑ์คงค้าง หมายถึง เกณฑ์การบันทึกรายได้หรือ
- ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ในงวดบัญชีใดก็ให้บันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวด บัญชีที่เกิดรายการนั้นตามสิทธิเรียกร้องหรือเกิดภาระที่ต้องจ่ายเงิน
- การบันทึกรายการบัญชีในสมุดบัญชีของสหกรณ์ต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้อง สมบูรณ์และครบถ้วน

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ข้อ 8

ให้สหกรณ์รับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย เข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์การรับรู้รายการ ดังต่อไปนี้

- การรับรู้สินทรัพย์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต จะเข้าสู่สหกรณ์ และสินทรัพย์นั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ
- การรับรู้หนี้สิน เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรจะออกจากสหกรณ์ เพื่อชำระภาระผูกพันในปัจจุบันและมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้ อย่างน่าเชื่อถือ
- การรับรู้รายได้ เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สินและสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ
- การรับรู้ค่าใช้จ่าย เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตลดลงเนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินและสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ

องค์ประกอบของงบการเงิน

- องค์ประกอบที่ใช้วัดฐานะการเงิน: สินทรัพย์ (Assets), หนี้สิน (Liabilities), ทุนของสหกรณ์ (Equity)
- องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการดำเนินงาน: รายได้ (Revenues/Income), ค่าใช้จ่าย (Expenses)

การรับรู้รายการขององค์ประกอบของงบการเงิน (Recognition of the Elements of Financial Statements)

1. การรับรู้รายการ (Recognition) คือ การรวมรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบแสดงฐานะทางการเงินหรืองบกำไรขาดทุน การแสดงรายการในงบฐานะการเงินหรืองบกำไรขาดทุนจะนำเสนอด้วยข้อความและจำนวนเงินพร้อมจำนวนเงินรวมกันในยอดรวม

การรับรู้องค์ประกอบของงบการเงินจะรับรู้เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สินทรัพย์จะได้รับหรือเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากรายการดังกล่าว (Probability of future economic benefit)
2. รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ (Measurability)

หนี้สิน

หนี้สินตามคำนิยามของกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินหมายถึง ภาระผูกพันของสินทรัพย์ที่เป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- ภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบันของสินทรัพย์ (ที่มีอยู่ ณ วันที่งบการเงิน)
- ภาระผูกพันที่เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต
- ภาระผูกพันที่เมื่อมีการชำระจะส่งผลให้สินทรัพย์สูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

หนี้สินคืออะไร

- ภาระผูกพัน (Obligations)
- ภาระผูกพัน หมายถึง หน้าที่หรือความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติตามที่ตกลงไว้
 - ภาระผูกพันที่เป็นข้อบังคับตามกฎหมาย เช่น จำนวนเงินคงค้างค่าสินค้าหรือบริการที่สินทรัพย์ได้รับ
 - ภาระผูกพันจากการดำเนินงานตามปกติของสินทรัพย์
- การชำระภาระผูกพันนั้นต้องทำด้วยเงินสดเท่านั้นใช่หรือไม่
- คำตอบคือไม่ใช่ การชำระภาระผูกพันอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น
 - การจ่ายเงินสด
 - การโอนสินทรัพย์อื่น ๆ
 - การให้บริการ
 - การเปลี่ยนภาระผูกพันเดิมเป็นภาระผูกพันใหม่

การแบ่งประเภทหนี้สิน

- หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities)
หมายถึง หนี้สินที่คาดว่าจะมีการชำระภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ได้แก่ เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ระยะสั้น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า
- หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liabilities)
หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระเงินนานเกินกว่า 12 เดือน หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาดำเนินตามปกติของสหกรณ์

ทุนของสหกรณ์ (ส่วนของเจ้าของ)

1. ส่วนของเจ้าของตามคำนิยามของกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินคือส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออก
$$\text{ส่วนของเจ้าของ (ทุนของสหกรณ์)} = \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน}$$
2. ทุนของสหกรณ์จำแนกเป็นประเภทย่อยและแสดงแยกจากกันในฐานะการเงิน เช่น
 - ทุนของสมาชิก
 - ทุนสำรอง
 - ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบอื่นๆ
 - กำไร(ขาดทุน)สุทธิประจำปี

การวิเคราะห์รายการค้า (BUSINESS TRANSACTION ANALYSIS)

- การวิเคราะห์รายการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ก่อน การบันทึกบัญชีว่ารายการที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อสมการบัญชีอย่างไร
- ใช้สมการบัญชี (Accounting Equation) ในการวิเคราะห์รายการ
- เรียกว่า "หลักการบัญชีคู่" (Double Entry System)

ข้อ 9 การวัดมูลค่า

ราคาทุน หมายความว่า จำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์นั้น หรือมูลค่า ยุติธรรม ของสิ่งของที่นำไปแลกสินทรัพย์มา ณ วันที่เกิดรายการ หรือหมายความว่า จำนวนเงินที่จ่ายเป็นต้นทุนในการก่อสร้างสินทรัพย์ เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือหมายความว่า จำนวนเงินที่จ่ายเป็นต้นทุน ในการ ซื้อหรือผลิตสินค้าเพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมจำหน่าย หรือ หมายความว่าจำนวนเงินที่จ่ายเป็นการลงทุน

Ex เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 25x1 สหกรณ์ซื้อที่ดินในราคา 100 ล้านบาท ณ ปัจจุบัน 25x9 มูลค่าที่ดินคือ 100 ล้านบาท เป็นราคาทุนเดิม

Ex เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 25x1 สหกรณ์กู้ยืมเงินระยะยาว จำนวน 20 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี ณ วันนี้มูลค่าเงินกู้ยืมระยะยาวคือ 20 ล้านบาทเป็นราคาทุนเดิม

มูลค่ายุติธรรม หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ หรือจ่ายชำระหนี้กันในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรองราคากันได้ อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องกัน

Ex สหกรณ์ลงทุนในตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดมูลค่า 1 ล้านบาท ต่อมา ณ วัน สิ้นงวด มูลค่ายุติธรรมหรือ ราคาสตลาดของตราสารทุนมีมูลค่า 800,000 บาท สหกรณ์ต้องปรับ มูลค่าหลักทรัพย์ให้เป็นราคายุติธรรม

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หมายความว่า ราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะปกติของ การประกอบ ธุรกิจที่ด้วยประมาณ การต้นทุนในการผลิตสินค้าให้เสร็จและต้นทุนที่ต้องจ่ายไป เพื่อให้ขาย

Ex หากปัจจุบัน (25x9) สหกรณ์ต้องการขายที่ดินที่ซื้อในปี 25x1 มูลค่าจากการขายที่ดินที่ 108 ล้านบาท และมี ค่าใช้จ่ายในการขายคือ 1.5 ล้านบาท ดังนั้น มูลค่าที่จะได้รับคือ 106.5 ล้านบาท

Ex เมื่อปี 25x1 สหกรณ์กู้เงินระยะยาวจำนวน 20 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 5% หากวันนี้ เป็นจำนวนเป็นหุ้นบวกค่าปรับ ชำระหนี้ก่อนกำหนด บากผลกเบี่ยคางจ่ายแล้ว ดังนั้นมูลค่าที่จะชำระคือ 23 ล้านบาท

งบการเงินของสหกรณ์

- ข้อ 83 ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินตามเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง โดยองค์ประกอบของรายการในงบการเงิน ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน ทุนของสหกรณ์ รายได้ และค่าใช้จ่าย สำหรับสินทรัพย์และหนี้สิน ให้จัดแสดง เป็นประเภทหมุนเวียนและไม่หมุนเวียนด้วย ซึ่งงบการเงินของสหกรณ์ประกอบด้วยงบฐานะการเงิน งบกำไร ขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบประกอบอื่น ๆ ตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด
- การจัดทำงบการเงินต้องแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้ งบการเงิน และต้อง ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. **ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability)** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินที่สหกรณ์จัดทำต้องนำเสนอให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจได้ โดยผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจ และการบัญชี ทั้งนี้สหกรณ์ต้องไม่ละเว้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินเพียงเพราะ เหตุผลว่าข้อมูลดังกล่าวอาจยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินจะเข้าใจได้
2. **ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance)** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินต้องทันเวลา สามารถตอบสนองความต้องการและช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ โดยประเมินจากเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของข้อมูลในงบการเงินที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามผู้ใช้งบการเงินควรคำนึงถึงควมมีสาระสำคัญของข้อมูลในงบการเงินที่ต้องแสดงสาระสำคัญอย่างถูกต้อง ไม่ละเว้นการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอย่างเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการ

ความมีสาระสำคัญ (Materiality) ข้อมูลจะถือว่ามีความสำคัญหากการไม่แสดงข้อมูลหรือการแสดงผลข้อมูลไม่ถูกต้องมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินทำให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจ ความมีสาระสำคัญอิง กับลักษณะหรือขนาดของรายการ (จำนวนเงิน) หรือทั้งสองอย่าง

3. **ความเชื่อถือได้** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้
 - 1) **การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation)** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินควรแสดง ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามเกณฑ์การรับรู้รายการ
 - 2) **เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจไม่ใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว
 - 3) **ความเป็นกลาง (Neutrality)** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินต้องมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียงโดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะชี้นำผู้ใช้งบการเงิน
 - 4) **ความระมัดระวัง** หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ
 - 5) **ความครบถ้วน (Completeness)** หมายความว่า งบการเงินต้องนำเสนอโดยพิจารณาความมี สาระสำคัญและต้นทุนในการจัดทำเพื่อให้ข้อมูลในงบการเงินผิดพลาด หรือทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด
 - 6) **การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability)** หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์เดียวกันสำหรับรอบระยะเวลาต่าง ๆ และเปรียบเทียบกับสหกรณ์อื่นสำหรับรอบระยะเวลาเดียวกัน

การนำเสนองบการเงิน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดให้งบการเงินฉบับสมบูรณ์ของแต่ละสหกรณ์ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

1. งบฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวดการเงิน (Statement of Financial Position)
2. งบกำไรขาดทุนสำหรับงวด (Statement of Income)
3. งบกระแสเงินสดสำหรับงวด (ถ้ามี) Statement of Cash Flow
4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายบัญชีที่สำคัญ

งบฐานะการเงิน (Statement of Financial Position)

- เดิมเรียกว่า งบดุล (Balance Sheet)
- เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่ง
- ข้อมูลในงบฐานะการเงินจะประกอบด้วย
 - ✓ สินทรัพย์ (Assets)
 - ✓ หนี้สิน (Liabilities)
 - ✓ ทุนของสหกรณ์ (Cooperatives Shareholder's Equity)

งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

- งบกำไรขาดทุน เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงผลการดำเนินงาน (รายได้ และค่าใช้จ่าย) ของสหกรณ์ สำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง (หรือเรียกว่า งวดบัญชี)
- งวดบัญชี หมายถึง ระยะเวลาในการแบ่งหาผลการดำเนินงานทางการเงินออกเป็นงวด งวดละเท่าๆกัน โดยจะกำหนดระยะเวลาเท่าใดก็ได้ เช่น ทุก 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน
- องค์ประกอบของงบกำไรขาดทุน

1. รายได้ (Revenues)
2. ค่าใช้จ่าย (Expenses)

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (Key Audit Matters: KAM) หมายถึง เรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีในการตรวจสอบงบการเงินงวดปัจจุบันโดยเรื่องสำคัญในการตรวจสอบจะมีการระบุ

1. ชื่อเรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญ
2. เหตุผลที่เป็นเรื่องสำคัญ
3. วิธีการตรวจสอบที่ใช้

เอกสารประกอบการ
กฎหมายที่ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรู้

วิทยากร: คุณธีรุตม์ ชูช่วย

รองผู้อำนวยการหัวหน้าตรวจสอบภายใน และรองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และกฎหมาย

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 - มาตรา 53 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก หรือ บุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบ กิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบ กิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและ ประเภทของสหกรณ์ก็ได้

ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย
การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2563

สหกรณ์ทั่วไป

สหกรณ์กำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการที่พึงมีไว้ในข้อบังคับ
ของสหกรณ์ แต่ต้องไม่เกินห้าคนหรือหนึ่งนิติบุคคล

ข้าราชการกับการปฏิบัติงานสหกรณ์

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การจัดสวัสดิการภายใน พ.ศ. 2547

สหกรณ์ออมทรัพย์ถือเป็นสวัสดิการภายในอย่างหนึ่ง ตามระเบียบดังกล่าว (ข้อ 6 และข้อ 10)

การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตามระเบียบดังกล่าว ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการในฐานะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ของส่วนราชการจึงอาจมีความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 157 ได้

ผู้รับโอนประโยชน์

การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ (ม.42/2)

สมาชิกอาจทำหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับโอนประโยชน์ในเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินอื่นใดจากสหกรณ์เมื่อตนถึงแก่ความตาย โดยมอบไว้แก่สหกรณ์เป็นหลักฐาน

ประเด็นคิดตักเตือน

- ❖ หนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์เป็นพินัยกรรมหรือไม่
- ❖ พินัยกรรมลบล้างหนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ได้หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8873/2561

เมื่อเงินค่าหุ้นและเงินสงเคราะห์มีลักษณะพิเศษตามข้อบังคับและระเบียบของจำเลยเพื่อให้การบริหารเงินของสหกรณ์เป็นไปโดยสะดวกเพื่อประโยชน์ของสมาชิกและออกตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติการ จัดการเงินของสมาชิกสหกรณ์ไว้โดยเฉพาะ ย่อมมีผลบังคับได้นอกเหนือจากการทำพินัยกรรม การทำหนังสือแต่งตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของผู้ตายจึงมีผลบังคับได้ไม่จำเป็นต้องทำตามแบบพินัยกรรม และไม่ถือว่าเป็นพินัยกรรม โดยมีผลบังคับแตกต่างจากการทำพินัยกรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8873/2561

เมื่อผู้ตายทำหนังสือแต่งตั้งผู้รับโอนประโยชน์ในหุ้นเรือนหุ้นไว้แก่สหกรณ์จำเลยแล้ว หุ้นเรือนหุ้นจึงไม่เป็นมรดกของผู้ตายที่ผู้ตายจะทำพินัยกรรมยกหุ้นเรือนหุ้นนั้นให้แก่ผู้อื่นอีก โดยเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติสหกรณ์บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นที่ทำให้ทายาทต้องเสียไปซึ่งสิทธิในมรดก ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599 วรรคสอง

หนังสือแต่งตั้งผู้รับโอนประโยชน์ในหุ้นเรือนหุ้นจึงไม่เป็นพินัยกรรมของผู้ตายและไม่ตกเป็นโมฆะ

อายุความ กับ การบริหารจัดการหนี้

เจ้าหนี้กับอายุความมรดก

มาตรา 1754 วรรคสอง สิทธิภายใต้บังคับแห่งมาตรา 193/27 แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหนี้ยื่นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ถึงอย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องตามที่ว่ามาในวรรคก่อน ๆ นั้น มิให้ฟ้องร้องเมื่อ พ้นกำหนดสิบปีนับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย

มาตรา 193/27 ผู้รับจำนอง ผู้รับจำนำ ผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยว หรือผู้ทรงบุริมสิทธิ เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้คนอื่นได้ ยึดถือไว้ ยังคงมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนอง จำนำ หรือที่ได้อึดถือไว้ แม้ว่าสิทธิเรียกร้องส่วน ที่เป็น ประทานจะขาดอายุความแล้ว แต่จะใช้สิทธินั้น บังคับให้ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกินห้าปีขึ้นไปไม่ได้

เอกสารประกอบการ

กระบวนการตรวจสอบกิจการ และรายงานการตรวจสอบกิจการ

วิทยากร: คุณณัฏฐวาทา บุตะเขียว

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 53 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเพื่อดำเนินการ ตรวจสอบ กิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

ขอบเขตการตรวจสอบกิจการ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2563 ข้อ 18

หน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

- ❖ ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์
- ❖ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินการบัญชี
- ❖ ด้านปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามที่กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์
- ❖ การประเมินผลการควบคุมภายใน
- ❖ การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ
- ❖ การตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ

ขอบเขตการตรวจสอบกิจการ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2565 ข้อ 19
 คณะผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์ **เครดิตยูเนียนขนาดใหญ่** นอกจากจะต้อง
 ตรวจสอบภายใต้ข้อกำหนด ในข้อ 18 แล้ว คณะผู้ตรวจสอบกิจการต้องกำหนดขอบเขตการตรวจสอบและ
 เสนอรายงานผลการตรวจสอบเฉพาะด้านในเรื่อง ดังต่อไปนี้ด้วย

ขอบเขตการตรวจสอบกิจการ

1. ตรวจสอบรายงานทางการเงิน
2. ตรวจสอบการบริหารความเสี่ยง
3. ตรวจสอบการบริหารสินเชื่อ
4. ตรวจสอบการบริหารด้านการลงทุน
5. ตรวจสอบการบริหารสภาพคล่อง

ตรวจสอบรายงานทางการเงิน

❖ การเปิดเผยรายการในงบการเงินของสหกรณ์

เป็นไปโดยถูกต้องและได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ แนวปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์
 กำหนด

❖ การจัดทำรายการย่อแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน

ครบถ้วน และได้เปิดเผย ให้สมาชิกได้รับทราบ เป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งได้มีการจัดส่งข้อมูลรายงานทางการเงิน
 ตามแบบและรายการ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจสอบ

➤ การตรวจบันทึกทางบัญชีและเอกสาร ที่บันทึกไว้ในสมุดบัญชี เช่น

- ใบเสร็จรับเงิน
- รายงานการประชุมใหญ่ รายงานการประชุมคณะกรรมการ
- ระเบียบและข้อบังคับ
- โฉนดที่ดิน

➤ ข้อควรระมัดระวัง

- เป็นเอกสารที่ถูกต้อง
- เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสหกรณ์
- มีการอนุมัติการจ่าย
- ได้มีการลงบัญชีถูกต้องตามประเภทบัญชี
- มีการได้รับสิ่งของหรือบริหารโดยถูกต้องแล้ว

การสังเกตการณ์

การดูขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติงาน หรือสภาพที่เป็นจริงให้เห็นด้วยตาตนเอง เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่เช่น

- สังเกตการณ์การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ
- สังเกตการณ์ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- สังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ
- สังเกตการณ์อนุมัติ การรับ - จ่ายเงิน

ข้อจำกัด

ข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาที่สังเกตเท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่จริงทั้งหมด ถ้าจะให้สามารถสรุปรวมได้

ต้องหาเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมมายืนยันเพื่อให้หน่วยงาน ที่รับตรวจยอมรับข้อสังเกตและยินยอมแก้ไขตาม

ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบกิจการ

การตรวจนับ

เป็นการพิสูจน์ปริมาณ คุณภาพและความครบถ้วนของสินทรัพย์ว่า สินทรัพย์มีอยู่จริง มีปริมาณ ที่นับเท่าใด สภาพของสิ่งของที่ตรวจนับการเก็บรักษาสินทรัพย์ เช่น

- ❖ ตรวจนับเงินสด
- ❖ หลักทรัพย์
- ❖ สินค้า
- ❖ วัสดุสำนักงาน สินทรัพย์
- ❖

การทดสอบการคำนวณ

➤ การตรวจสอบความถูกต้องของ ตัวเลขในเชิงคำนวณในเอกสารเบื้องต้นและบันทึกทางการบัญชี เช่น

- ❖ การทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย
- ❖ ค่าเสื่อมราคา
- ❖ การบวกเลขยอดรวมในแนวนตั้ง
- ❖ การบวกเลขยอดรวมในแนวนอน

➤ ข้อจำกัด

- ❖ พิสูจน์แต่ความถูกต้องของผลลัพธ์ แต่ไม่ได้พิสูจน์แหล่งที่มาของตัวเลข

การตรวจสอบการหารายการผิดปกติ

- เป็นการตรวจสอบรายการในสมุดขึ้นต้น
บัญชีแยกประเภท และงบทดลองหรือ
แหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น ผิดดุลบัญชี
ผิดประเภทบัญชี รายการผิดปกติ
- ข้อจำกัด
- ❖ รายการผิดปกติไม่ใช่หลักฐาน แต่เป็นเครื่องชี้ให้ทราบถึงความจำเป็นที่ต้องหาหลักฐานหรือใช้เทคนิคอื่น

การสอบถาม

- เป็นการสอบถามผู้บริหารและพนักงานเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้สอบถามควรทราบ โดยอาจ
สอบถามเป็น
- ลายลักษณ์อักษร
- วาจา เช่น เหตุการณ์สำคัญ หนังสือที่อาจเกิดขึ้นภายใน และภาระผูกพัน
- ข้อจำกัด
- เป็นเพียงหลักฐานประกอบเท่านั้น จำเป็นต้องทดสอบความเชื่อถือผู้ที่ให้ข้อมูลด้วย

วิเคราะห์เปรียบเทียบ

- เป็นวิธีการตรวจสอบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการเงิน/ข้อมูลอื่น
รวมทั้งผลของการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดหมายหรือเป็นไปตามที่ควรจะเป็นหรือไม่
- ❖ ข้อสังเกต
- ❖ หากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า มีความต่างที่เป็นสาระสำคัญต่อการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบต้องสอบถาม
เหตุผลและใช้เทคนิคการตรวจสอบอื่นเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการบรรยาย
เทคนิคการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี
วิทยากร: คุณพรพิมล ผลวิจิตร
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้านการบริหารทั่วไป

ตรวจสอบการบริหารทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบว่ามีกำหนดระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็นขึ้นถือใช้ครบตามธุรกิจและการดำเนินงานของสหกรณ์
2. เพื่อให้ทราบว่าการบริหารงานทั่วไปเป็นไปโดยเหมาะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายและมติต่าง ๆ ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดไว้
3. เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่
4. เพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและแบ่งแยกหน้าที่ชัดเจน

ขอบเขต

1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการแบ่งแยกหน้าที่และการมอบหมายงาน
2. ตรวจสอบข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและมติที่ประชุม
3. ตรวจสอบสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่หลักประกันการทำงาน รายงานการประชุม

แนวการตรวจสอบ

- อ่านข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- อ่านมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ประกาศของสหกรณ์
- สอบถามและสังเกตการณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับโครงสร้างของสหกรณ์ การแบ่งแยกหน้าที่ (Job Description)
- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการจัดจ้างและหลักประกันการทำงาน ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ สำหรับแต่ละตำแหน่งหน้าที่
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับจัดทำประมาณการรายได้และรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์เพื่อให้ควบคุมการบริหารงาน

ด้านการเงิน

ตรวจสอบเงินสด เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบว่ามีกำหนัดระเบียบ ว่าด้วยการเก็บรักษาเงินสดขึ้นถือใช้และปฏิบัติตามระเบียบกำหนด
2. เพื่อทราบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านเงิน
สด เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่น
3. เพื่อพิสูจน์ว่าเงินสดคงเหลือในมือ เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่นมีอยู่จริงและเป็นกรรมสิทธิ์ของ
สหกรณ์
4. เพื่อทราบว่าการบันทึกบัญชีถูกต้องครบถ้วนตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้นและมีเอกสารประกอบ
รายการครบถ้วนเชื่อถือได้

ขอบเขต

1. สอบทานการควบคุมภายในและการกำหนดระเบียบปฏิบัติด้านเงินสด เงินฝากธนาคารและเงิน
ฝากสหกรณ์อื่น
2. ตรวจสอบการบันทึกบัญชีในโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์
3. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือในมือเปรียบเทียบกับบัญชีเงินสด
4. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการรับ-จ่าย
5. ตรวจสอบบัญชีเงินฝากกับสมุดบัญชีเงินฝาก

แนวทางการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบยอดยกมากับปีก่อน
2. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเบิกจ่าย
3. ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชี
4. ตรวจสอบการผ่านรายการจากสมุดเงินสดไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. ตรวจสอบตัดยอดเงินสดและเงินฝากธนาคาร
6. ตรวจสอบเงินสด
7. เปรียบเทียบรายการรับ - จ่ายในบัญชีเงินฝากธนาคารกับใบแจ้งยอด/สมุดคู่มือบัญชีธนาคาร
8. สอบทานงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารกับใบแจ้งยอด/สมุดบัญชีของธนาคาร
9. ตรวจสอบเงินฝากระหว่างทางกับใบนำฝาก
10. ตรวจสอบรายการเช็คส่งจ่ายยังไม่ขึ้นเงิน
11. ยืนยันยอดเงินฝาก/ภาระผูกพัน
12. การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล

ด้านสินเชื่อ

ตรวจสอบด้านสินเชื่อ

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อทราบว่ามีข้อกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้
2. เพื่อให้ทราบว่าได้มีการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินให้กู้ตลอดจนเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่/มติที่ประชุมคณะกรรมการกำหนดไว้
3. เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพการบริหารงานด้านสินเชื่อ กล่าวคือ มีการกำหนดแผนงานรวมทั้งระเบียบ มติ ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นถือใช้อย่างเหมาะสมและได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้
4. เพื่อให้ทราบว่าลูกหนี้เงินให้กู้มีหลักฐานการเป็นหนี้และการค้ำประกันถูกต้อง ครบถ้วน
5. เพื่อให้ทราบว่าการรับชำระหนี้จากลูกหนี้มีใบเสร็จรับเงินครบถ้วน
6. เพื่อให้ทราบว่าลูกหนี้เงินกู้มีอยู่จริง และมีการติดตามให้มีการชำระคืนแก่สหกรณ์
7. เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์ได้อำนวยประโยชน์ให้แก่สมาชิกมากน้อยเพียงใด

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ได้แก่ คำขอกู้ สัญญาเงินกู้ และการค้ำประกันของการกู้เงินทุกประเภท
2. ตรวจสอบการอนุมัติเงินกู้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบอำนาจ
3. สอบทานการควบคุมภายในและข้อกำหนดระเบียบการปฏิบัติด้านสินเชื่อ
4. ตรวจสอบการบันทึกบัญชีด้านสินเชื่อ

แนวการตรวจสอบ

- สอบทานการกำหนดระเบียบ/ปฏิบัติตามระเบียบ
- ตรวจสอบยอดยกมากับปีก่อน
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน
- ตรวจสอบการจ่ายเงินกู้
- ตรวจสอบการรับชำระหนี้เงินกู้
- เปรียบเทียบยอด
- ตรวจสอบการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
- ตรวจสอบการตัดจำหน่ายหนี้สูญ
- การยืนยันยอด
- การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล

ด้านเงินลงทุน

ตรวจสอบด้านเงินลงทุน

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อให้ทราบว่าการลงทุนเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับและมติที่ประชุม
2. เพื่อให้ทราบว่ามีการควบคุมภายในด้านการลงทุนที่เหมาะสม และมีการปฏิบัติตามระบบ
3. การควบคุมภายในที่กำหนดไว้
4. เพื่อทราบว่าเงินลงทุนมีอยู่จริงและเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์
5. เพื่อทราบว่าการบันทึกบัญชีและการตีราคาเงินลงทุนเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. สอบทานกฎหมายสหกรณ์เกี่ยวกับเงินลงทุนและประกาศ คพช.
2. ตรวจสอบเอกสารการซื้อขายหรือฝากถอนหุ้นและหลักทรัพย์ที่ลงทุน
3. ตรวจสอบผลตอบแทนที่ได้รับจากเงินลงทุน
4. ตรวจสอบการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

แนวการตรวจสอบ

- สอบทานระเบียบวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์และการเก็บเอกสารสิทธิ์
- ตรวจสอบยอดคงเหลือยกมาของบัญชีเงินลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุนค้างรับในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป และทะเบียนคุมเงินลงทุนให้ถูกต้องตรงกับปีก่อน
- ตรวจสอบเอกสารการรับผลตอบแทน การบันทึกบัญชี และการ ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ให้ถูกต้องตรงกัน
- ทดสอบการคำนวณ และตรวจสอบการตัดจำหน่ายส่วนส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าเงินลงทุน เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- ขอรายละเอียดเงินลงทุน ผลตอบแทนจากเงินลงทุนค้างรับ ณ วันสิ้นเดือน / สิ้นปีทดสอบการบวกเลขและตรวจสอบกับบัญชีแยกประเภททั่วไป และทะเบียนคุมเงินลงทุนให้ถูกต้องตรงกัน
- วิเคราะห์เปรียบเทียบเงินลงทุนคงเหลือปีปัจจุบัน กับปีก่อน เพื่อสาเหตุผลแตกต่างที่มีจำนวนมาก เช่น มีการขายหรือลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีหรือไม่
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการซื้อขายหลักทรัพย์ในระหว่างปี เอกสารการจ่ายเงิน การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด และการผ่านรายการไปยังสมุด บัญชีแยกประเภททั่วไป และทะเบียนคุมให้ถูกต้องตรงกัน
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขายหลักทรัพย์ในระหว่างปี เอกสารการรับเงิน การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด และการผ่านรายการไปยังสมุด บัญชีแยกประเภททั่วไป และทะเบียนคุมให้ถูกต้องตรงกัน

- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานผลตอบแทนจากการลงทุน เช่น ดอกเบี้ยรับหรือเงินปันผล ทดสอบการคำนวณ และตรวจสอบการบันทึกบัญชี ให้ถูกต้องตรงกัน
- สอบทานมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นปี เปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีทดสอบการคำนวณกำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้น และคำนวณมูลค่าเงินลงทุน ณ วันสิ้นปี รวมทั้งตรวจสอบรายการปรับปรุงมูลค่าเงินลงทุน ณ วันสิ้นปี ถูกต้องตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตรวจสอบด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อทราบที่ดิน อาคารและอุปกรณ์มีอยู่จริง ครบถ้วนและเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์
2. เพื่อทราบว่ามี การควบคุมเก็บรักษาอย่างปลอดภัย โดยไม่มีการสูญหายหรือเสียหาย
3. เพื่อทราบเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยน เลิกใช้ ตัดจำหน่ายออกจากบัญชีว่ามี การบันทึกบัญชีถูกต้อง มีเอกสารหลักฐานครบถ้วนเชื่อถือ
4. เพื่อทราบการแสดงรายการในงบการเงินและเปิดเผยข้อมูลตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. สอบทานระเบียบและข้อกำหนดเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
2. ตรวจสอบเอกสารการซื้อขาย แลกเปลี่ยน การอนุมัติให้เลิกใช้หรือตัดจำหน่ายออกจากบัญชี
3. ตรวจสอบยอดยกมาและยอดคงเหลือยกไป
4. ตรวจสอบเอกสารโฉนดที่ดิน และสัญญาการซื้อขาย

แนวการตรวจสอบ

- ตรวจสอบการกำหนดระเบียบ/ข้อกำหนด
- ตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบกำหนด
- ตรวจสอบยอดยกมาตรงกับปีก่อน
- ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน/การบันทึกบัญชี
- ตรวจดู/ ตรวจนับ
- ทดสอบการคำนวณค่าเสื่อมราคา
- วิเคราะห์บัญชี
- การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล

ด้านเงินรับฝาก

ตรวจสอบด้านเงินรับฝาก

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อให้ทราบว่าการฝาก - ถอน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานตามขั้นตอนต่าง ๆ ถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด
2. เพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับฝากเงินเป็นไปอย่างเหมาะสมรัดกุม เช่น มีการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้ถอนเงินรับฝาก กับตัวอย่างลายมือชื่อ ที่ให้ไว้กับ สหกรณ์
3. เพื่อให้ทราบว่าการรับฝากเงินเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน และเป็นไปตามหลักการควบคุม ภายในที่ดี เช่น มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงิน และด้านบัญชีออกจากกัน
4. เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพการบริหารงานด้านเงินรับฝาก เช่น มีการกำหนดนโยบาย รวมทั้งระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นถือใช้อย่างเหมาะสมและได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้
5. เพื่อสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ/ที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่เพื่อปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. สอบทานระบบการควบคุมภายใน การกำหนดระเบียบ แนวทาง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับฝากเงิน
2. สอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรับฝากเงิน
3. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขอเปิดบัญชีเงินรับฝาก และเอกสารการถอนเปิดบัญชีเงินรับฝาก
4. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการฝาก - ถอนเงินรับฝาก
5. ตรวจสอบการคำนวณดอกเบี้ยจ่าย
6. ตรวจสอบการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินรับฝาก

แนวทางการตรวจสอบ

1. สอบทานระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน
2. สอบทานการกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงิน
3. สังเกตและสอบถามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
4. สอบทานว่ามีการจัดทำตัวอย่างลายมือชื่อของเจ้าของบัญชีผู้ฝากเงินหรือไม่
5. สอบทานการจัดทำบัญชีย่อยเจ้านี้เงินรับฝาก เป็นปัจจุบัน หรือไม่
6. สอบทานประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากแต่ละประเภท

7. ขอรายละเอียดเงินรับฝาก ณ วันสิ้นเดือน/สิ้นปี เพื่อทดสอบการบวกเลขและตรวจสอบกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
8. ตรวจสอบเอกสารฝาก - ดอนเงินรับฝากทุกประเภท ดอกเบี้ยจ่ายและดอกเบี้ยค้างจ่าย ตรวจสอบการบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป การผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปรวมทั้งบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝากให้ถูกต้องตรงกัน
9. ทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย และตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจ่ายและดอกเบี้ยค้างจ่าย ณ วันสิ้นปีเป็นไปตามระเบียบหรือประกาศของสหกรณ์ และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดหรือไม่ (ระเบียบนายทะเบียน กำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์ กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากทุกประเภทได้ไม่เกินร้อยละ 3.75 ต่อปี)
10. ยืนยันยอดเจ้าหนี้เงินรับฝากโดยตรงกับสมาชิก หรือใช้วิธีการส่งจดหมายขอยืนยันยอดแล้วให้ตอบกลับมายัง ผู้ตรวจสอบกิจการโดยตรง

ด้านหนี้สิน

ตรวจสอบด้านหนี้สิน

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อทราบประสิทธิภาพของการควบคุมภายในเกี่ยวกับหนี้สิน เป็นไปอย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ทราบว่าหนี้สินแต่ละประเภทคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง ตามจำนวนที่แสดงในงบการเงินและเป็นการระดมทุน ที่สหกรณ์ต้องจ่ายชำระ
3. เพื่อให้ทราบว่ารายการเกิดขึ้น - ลดลงระหว่างปีเกิดขึ้นจริง และบันทึกรายการบัญชีถูกต้องครบถ้วนตรงตามรอบระยะเวลาบัญชี มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีครบถ้วน เชื่อถือได้

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. สอบทานข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และหนี้สินต่างๆ เช่นการเช่าซื้อ ผ่อนชำระ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร การรับเงินมัดจำ เงินประกัน เงินบริจาคที่ระบุวัตถุประสงค์ สำรองบำเหน็จ/สำรองเงินชดเชย เป็นต้น
2. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเป็นหนี้ เช่น สัญญา หนังสือรับรองต่างๆ ที่เกี่ยวกับหนี้สิน
3. ตรวจสอบมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มติที่ประชุมใหญ่
4. ตรวจสอบเอกสารการรับเงิน และการชำระคืนหนี้สินรวมทั้งการบันทึกบัญชี

แนวการตรวจสอบ

เงินกู้ยืม

- สอบทานระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงิน
- ตรวจสอบว่ามีกำหนดวงเงินกู้ยืมได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ และได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ หรือไม่
- ตรวจสอบว่าคณะกรรมการได้กำหนดแผนการก่อนนี้และชำระหนี้ไว้อย่างเหมาะสม และได้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ตรวจสอบสัญญาการกู้ยืมเงิน เงื่อนไขการชำระหนี้ และหลักประกันเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใด
- ตรวจสอบว่าการนำเงินกู้ยืมไปใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือไม่
- ตรวจสอบการชำระหนี้ โดยตรวจสอบใบเสร็จรับเงิน หลักฐานการโอนเงินทางธนาคาร ว่าครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาหรือไม่
- ตรวจสอบการบันทึกรายการกู้ยืมเงิน และการชำระหนี้ในสมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท บัญชีย่อยเจ้านั้น งบทดลองและงบการเงินให้ถูกต้องตรงกัน
- ทดสอบการคำนวณดอกเบี้ยจ่าย เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด
- ยืนยันยอด กรณีที่ตรวจพบข้อสังเกต

แนวการตรวจสอบ

หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

- ขอรายละเอียดหนี้สินหมุนเวียน/หนี้สินไม่หมุนเวียน ณ วันสิ้นเดือน /วันสิ้นปี ทดสอบการบวกเลขและตรวจสอบกับบัญชีแยกประเภท ให้ถูกต้อง ตรงกัน
- ตรวจสอบเอกสารสัญญา หรือข้อตกลงต่างๆ โดยเฉพาะรายการที่มีจำนวนมาก หรือมีสาระสำคัญเพื่อทราบเงื่อนไขการจ่ายชำระ ตรวจสอบส่วนที่เพิ่มขึ้น การจ่ายชำระในหว่างปี และยอดคงเหลือ
- ตรวจสอบเอกสารการรับเงิน เป็นไปตามสัญญา หรือเอกสารหลักฐานการรับเงินหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบการบันทึกบัญชี การผ่านการรายไปยังบัญชีแยกประเภท ทะเบียนคุม หรือรายละเอียดหนี้สินให้ถูกต้องตรงกัน
- ทดสอบการคำนวณ และตรวจสอบการบันทึกบัญชี เป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียน

ด้านทุนของสหกรณ์

ตรวจสอบด้านทุนเรือนหุ้น

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. เพื่อทราบว่าการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับสมาชิกและทุนเรือนหุ้นเป็นไปโดยเหมาะสม
1. เพื่อทราบว่าการควบคุมภายในเกี่ยวกับสมาชิกและทุนเรือนหุ้นเป็นไปโดยเหมาะสม
2. เพื่อทราบว่าการบันทึก การเพิ่มถอนหุ้นและมีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีถูกต้อง

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. สอบทานการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบเกี่ยวกับสมาชิกและทุนเรือนหุ้น
2. สอบทานการปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับทุนเรือนหุ้น
3. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเพิ่มหุ้น/รับชำระค่าหุ้น
4. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรับสมาชิกเข้าใหม่ และการรับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
5. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานสมาชิกลาออก และการจ่ายเงินคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิก
6. ตรวจสอบความถูกต้องของมูลค่าหุ้น และความมีอยู่จริงของสมาชิก

ด้านรายได้และค่าใช้จ่าย

ตรวจสอบด้านรายได้เฉพาะธุรกิจ และรายได้อื่น

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. รายได้ เกิดขึ้นจริงและมีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้
2. รายได้ บันทึกบัญชีถูกต้อง ครบถ้วน ตามรอบระยะเวลาบัญชี
3. รายได้ แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนโดยถูกต้องตามระเบียบ และคำแนะนำ ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
4. เพื่อให้ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรายได้ ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรับเงินรายได้ และการบันทึกบัญชี
2. เปรียบเทียบรายได้ปัจจุบันกับปีก่อน เพื่อหาสาเหตุของผลต่างที่มีสาระสำคัญ
3. ตรวจสอบการรายงานเกี่ยวกับประมาณการรายได้อย่างสม่ำเสมอแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อการควบคุม และการตัดสินใจในการบริหารงานของสหกรณ์

แนวการตรวจสอบ

1. สอบทานประมาณการรายได้ ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่
2. เปรียบเทียบรายได้ปัจจุบันกับปีก่อน เพื่อสาธาดเหตุสำหรับผลต่างที่เป็นจำนวนมาก
3. ตรวจสอบเอกสารการรับเงินรายได้ การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไปรวมทั้งการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท ให้ถูกต้องตรงกัน
4. ทดสอบการคำนวณและการปรับปรุงรายได้ คำรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี ให้ถูกต้องตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบัญชีรายได้
- ❖ วิเคราะห์จำนวนสมาชิกเข้าใหม่ กับรายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- ❖ วิเคราะห์จำนวนบัญชีเงินรับฝากที่เปิดใหม่ กับรายได้ค่าเปิดสมุดบัญชีเงินรับฝาก
6. ตรวจสอบรายได้อื่นที่มีลักษณะผิดปกติ และไม่เกิดขึ้นบ่อย โดยเฉพาะที่เป็นจำนวนมากเพื่อแยกแสดงรายละเอียดประกอบรายได้อื่น

การประมาณการรายได้ช่วยให้สหกรณ์สามารถวางแผนงบประมาณและการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการคาดการณ์รายได้ที่คาดว่าจะได้รับในช่วงเวลาต่างๆ จะช่วยให้สามารถจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม เช่น การกำหนดงบประมาณสำหรับการลงทุน, การจ่ายค่าจ้าง, หรือการจัดการหนี้สิน เป็นต้น

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการที่กำหนดตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. 2553

- ❖ ระเบียบข้อที่ 1 จัดให้มีนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- ❖ ระเบียบข้อที่ 2 จัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพที่เพียงพอแก่การป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญและจัดให้มีระบบป้องกันความเสียหายจากภาวะแวดล้อมหรือภัยพิบัติฯ ให้แก่อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญด้วย
- ❖ ระเบียบข้อที่ 3 จัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายที่เพียงพอแก่การป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึงล่วงรู้ ใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือระบบดังกล่าวได้
- ❖ ระเบียบข้อที่ 4 จัดให้มีมาตรฐานการควบคุมการพัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่เพียงพอ เพื่อให้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์มีการประมวลผลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน รวมทั้ง ต้องมีการสื่อสารหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่าง ถูกต้อง
- ❖ ระเบียบข้อที่ 5 จัดให้มีและควบคุมดูแลเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์

- ❖ ระเบียบข้อที่ 6 จะต้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ได้และสามารถนำข้อมูลออกจากฐานข้อมูล ในรูปแบบที่อ่านเข้าใจได้
- ❖ ระเบียบข้อที่ 7 จัดให้มีการสำรองข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถรองรับการประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและทันเหตุการณ์ตลอดจนจัดให้มีการดูแลรักษาข้อมูลชุดสำรองให้มีความปลอดภัย รวมทั้งจัดให้มีการป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลชุดสำรองมาใช้โดยไม่ถูกต้อง
- ❖ ระเบียบข้อที่ 8 ในกรณีที่มีการให้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ต้องจัดให้มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและพิจารณาความเหมาะสมของผู้ให้บริการรวมทั้งต้องควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการอย่างเข้มงวด เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้ให้บริการสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้
- ❖ ระเบียบข้อที่ 9 จัดให้มีการตรวจสอบคอมพิวเตอร์โดยหน่วยงานภายในของสภกรณ์เองหรือโดยผู้ตรวจสอบ ที่เป็นบุคคลภายนอกเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทุกประเภท ที่อาจเกิดขึ้นได้

เอกสารประกอบการบรรยาย

เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารจัดการและความเสี่ยง

วิทยากร: คุณศิริวิชัย ไพศาลศรี

ที่ปรึกษาสำนักปฎิบัติการแห่งชาติแห่งประเทศไทย และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ผู้ตรวจสอบกิจการ

- มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบ
- ผ่านการอบรม
- มีความรู้ความสามารถ
- กล้าเผชิญหน้ากับแรงกดดัน

ที่มาของผู้ตรวจสอบกิจการ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบกิจการ

- พรบ.สภกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 53
- ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสภกรณ์ พ.ศ.2563
- ข้อบังคับของสภกรณ์

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ
ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ทั้งด้าน

- ❖ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน
- ❖ การบัญชี
- ❖ ด้านปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ของสหกรณ์
- ❖ การประเมินผลการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ ของสหกรณ์

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

- ❖ ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีให้เป็นไปตามแบบและรายการที่ "นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด"
- ❖ ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ เพื่อให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานของ คณะกรรมการ "ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์"

สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียนขนาดใหญ่

ตรวจสอบการบริหารความเสี่ยง

- ❖ ตรวจสอบการวางกลยุทธ์ด้านการบริหารความเสี่ยงสอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงและเสนอรายงานผลการตรวจสอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงเช่น ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านการลงทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ เป็นต้น เพื่อให้ การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียนขนาดใหญ่

ตรวจสอบด้านสินเชื่อ

- ❖ ตรวจสอบและเสนอรายงานผลการตรวจสอบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นไปตามนโยบาย ด้านสินเชื่อ ที่วางไว้สามารถประเมินติดตามและดูแลความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ ได้ ตามกำหนดในสัญญา ตรวจสอบการวางกลยุทธ์และระบบปฏิบัติการเป็นไปตามนโยบายด้านสินเชื่อ และหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ขั้นตอนการตรวจสอบด้านการบริหารจัดการ

- ❖ 1.ทำความเข้าใจกับธุรกิจของสหกรณ์
- ❖ 2.ทำความเข้าใจกับระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน
- ❖ 3.ประเมินความเสี่ยงจากการตรวจโดยรวม
- ❖ 4.ประเมินความเสี่ยงในระดับรายการ
- ❖ 5.จัดทำแผนการตรวจสอบ
- ❖ 6.การปฏิบัติการตรวจสอบ
- ❖ 7.รายงานผลการตรวจสอบ
- ❖ 8.ติดตามผลการปฏิบัติตามข้อสังเกตจากการตรวจสอบ

ข้อบังคับของสหกรณ์

- ข้อบังคับต้องออกโดยอัยการตามกฎหมาย
- ข้อบังคับคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก กับสหกรณ์
- ข้อบังคับคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์หลักการที่ควรทราบกับบุคคลภายนอก เช่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์
- ข้อบังคับคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ และ บุคคลภายในของสหกรณ์
- ข้อบังคับคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับหน่วยงานกำกับดูแล
- ข้อบังคับคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ กับคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคล
- ข้อบังคับต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ข้อบังคับที่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายอาจส่งผลให้เป็นโมฆะหรือใช้บังคับไม่ได้
- การดำเนินการใดๆ ของคณะกรรมการ ที่ไม่เป็นไปตาม
 - วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ย่อมไม่ผูกพันสหกรณ์ในทางหลักการที่ควรทราบกฎหมาย เว้นแต่ สหกรณ์จะได้ให้สัตยาบันต่อการดำเนินการนั้น หรือมียอมรับเอาประโยชน์จากผลของการดำเนินการนั้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยาย
- กรณีใดที่ไม่มีกำหนดไว้ในข้อบังคับ ในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการกับกรรมการ กรรมการกับสหกรณ์ คณะกรรมการกับสหกรณ์ หรือสมาชิกกับสหกรณ์ ต้องถือตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หลักการที่สำคัญของระเบียบของสหกรณ์

- ระเบียบต้องออกโดยอัยการตามกฎหมาย ข้อบังคับหรือกฎหมายระเบียบต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อข้อบังคับ และต่อกฎหมายระเบียบใดๆ ที่ขัดต่อข้อบังคับ หรือขัดต่อกฎหมายอาจส่งผลให้เป็นโมฆะหรือใช้บังคับไม่ได้แล้วแต่กรณี

- การดำเนินการใดๆ ของคณะกรรมการหรือฝ่ายจัดการ ที่เป็นไปตามระเบียบ แต่ขัดต่อข้อบังคับ ต้องยึดข้อบังคับเป็นหลัก
- การดำเนินการที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบ สหกรณ์ไม่อาจใช้บังคับบุคคลภายนอกผู้สุจริตได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกนั้นได้ล่วงรู้ถึงการดำเนินการที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบ
คณะกรรมการ หรือฝ่ายจัดการที่ดำเนินการไปโดยฝ่าฝืนต่อระเบียบ อาจต้องรับผิดชอบผลร้ายที่เกิดขึ้นจากผลของการ ฝ่าฝืนนั้นในทางแพ่งหรือทางอาญา

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

- ต้องดำเนินการสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก (ม.51/1)
- ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับ ดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ.2564 (มาตรา 89/2)
- ถ้าประโยชน์ได้เสียของสหกรณ์ขัดกับประโยชน์ได้เสียของกรรมการคนใด ในการอันใด กรรมการผู้นั้นจะทำหน้าที่พิจารณาในเรื่องนั้นไม่ได้
(ปพพ.มาตรา 74)
- ถ้ามีเหตุให้ไม่มีกรรมการสหกรณ์เหลืออยู่ หรือกรรมการที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่พอจะเป็นองค์ประชุม หรือไม่พอจะกระทำการอันนั้นได้ และมีเหตุอันควรเชื่อว่าการปล่อยตำแหน่งว่างไว้น่าจะเกิดความเสียหายขึ้นได้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานฝ่ายการร้องขอศาลจะแต่งตั้งผู้แทนชั่วคราวขึ้นก็ได้ (ป.แพ่ง ม.75)

ความรับผิดชอบทางแพ่งของคณะกรรมการ

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ในกรณีดังต่อไปนี้

1. แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
2. ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
3. ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์หรือขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้นั้นต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ในความเสียหายต่อสหกรณ์ (มาตรา 51/2)

ข้อยกเว้นความรับผิด

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่ ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๑/๒ ในกรณีดังต่อไปนี้

1. พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมกระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อ สหกรณ์
2. ได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยปรากฏในรายงานการประชุม หรือได้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือ ยื่นต่อประธานที่ประชุมภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดการประชุม (มาตรา 51/3)

ความรับผิดทางอาญา

- ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารแก่บุคคลตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (ม.130)
- ขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่บุคคลตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.131)
- ผิดผิดหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.132)

เอกสารประกอบการบรรยาย

เทคนิคการตรวจสอบด้านการบริหารการเงิน

วิทยากร: รศ.ดร.ณคุณ ธรณินิติญาณ

หัวหน้าภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เทคนิคการตรวจสอบด้านการเงิน

- หลักการตรวจสอบทั่วไป
- ADVISE หมายถึง การให้คำแนะนำ หรือเสนอแนะหรือให้ข้อสังเกตแก่สหกรณ์ในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะปลอดภัย รัดกุม ขณะเดียวกันก็ขอให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่ขอความเห็น นอกจากนี้ในการเข้าตรวจสอบสหกรณ์ผู้ตรวจสอบกิจการก็จะแนะนำถึงแนวทางและขอบเขตของการตรวจสอบ ความถี่ในการตรวจสอบตลอดระยะเวลา 1 ปีรวมถึงตลอดจนถึงกรอบการจัดทำรายงานการตรวจสอบด้วย

- ASSIST หมายถึง กรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการจะเข้าไปสอน หรือสาธิตวิธีการทำงานแก่สหกรณ์ ในแง่ที่สหกรณ์ (เจ้าหน้าที่) อาจไม่เข้าใจหรือไม่อาจทำงานตามที่เสนอแนะได้ถูกต้องตรงตาม คำชี้แนะที่ได้ให้ไว้แก่สหกรณ์ การเข้าไปสอนงานในลักษณะนี้ ผู้ตรวจสอบ กิจการจะต้องเตือนคนอยู่เสมอว่าจะต้องเป็นเพียงการเข้าไปทำตัวอย่าง หรือสอนวิธีการเท่านั้น ผู้ตรวจสอบกิจการไม่ควรจะไปทำงานแทนเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือไปลงลายมือใด ๆ ในเอกสารการเงินของสหกรณ์เป็นอันขาด
- "AUDIT หมายถึง การที่ผู้ตรวจสอบกิจการจะเข้าไปตรวจดูว่าสหกรณ์ได้มีการดำเนินการตามที่ชี้แนะหรือตามที่สอนงานไว้หรือไม่การทำงานต่าง ๆ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายแผนงาน พิธีการต่าง ๆ หรือไม่ ผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องเคร่งครัดต่องาน ต่าง ๆ ที่ได้แนะนำแก่สหกรณ์ก่อนหน้านี้ว่ามีการปฏิบัติตามที่แนะนำไปจริงและถูกต้องตามที่ได้อสอนงานไว้

แผนการเงิน

- ผู้ตรวจสอบกิจการควรให้ความสนใจกับการสอดคล้องต้องกัน (Harmonization) ของการดำเนินงาน ระหว่างนโยบายโครงการ และแผนงานในเรื่องต่าง ๆ
 1. การสอดคล้องกันเพียงใดหรือไม่
 2. การใช้ทรัพยากรสหกรณ์ได้ใช้ทรัพยากรตรงตามที่กำหนดหรือไม่
 3. ในการใช้เวลาสหกรณ์สามารถบริหารเวลาได้ตามที่ต้องการหรือตั้งใจไว้หรือไม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลงทุนระยะสั้นที่จะให้ได้ผลตอบแทนที่ดี
 4. ผลตอบแทนที่ได้คุ้มค่าเพียงใดตลอดจนเหมาะสม ทันกับเวลาที่ต้องการบริหารเงินเพียงใด ถ้าแผนการบริหารเงินของสหกรณ์ไม่มีความชัดเจนตั้งแต่ต้น ผู้ตรวจสอบกิจการต้องขอความกระจ่างกับผู้บริหารสหกรณ์ก่อนเพื่อให้การตรวจสอบในระหว่างปีปฏิบัติงานจะได้ไม่เกิดปัญหา

กลยุทธ์ทางการเงิน

- หมายถึง การพิจารณาถึงวิธีดำเนินการทางการเงินของสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์สามารถผ่านพ้นปัญหา หรือไม่ประสบอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการเงินอย่างไม่ควรจะเป็น
 1. ที่มาและที่ไปของเงินในสหกรณ์
 2. การเตรียมเงินเพื่อการบริหารในสหกรณ์
 3. ช่วงเวลา (Duration) ในการที่จะได้มาหรือ ใช้ไปเกี่ยวกับการเงินของสหกรณ์
 4. แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์
 5. การเคลื่อนไหวของปริมาณเงินและนโยบายการบริหารเงินในระยะสั้น - ปานกลาง - ยาว เป็นประจำทุกปี เช่นกำหนด 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน เป็นต้น

สภาพคล่องทางการเงิน

1. หมายถึง สภาพการณ์ที่สหกรณ์มีเงิน หรือสินทรัพย์ที่เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้จ่าย ค่าว่าสินทรัพย์นี้ นอกจากจะเป็นเงินสดแล้ว ยังหมายถึง ตราสารการเงินต่าง ๆ ที่สหกรณ์มีอยู่และสามารถที่จะนำมาแปลงเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาที่ต้องการ

2. ผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องมีความรอบคอบและมองสภาพการณ์ให้ตลอดว่าสภาพคล่องนั้น จะต้องเคร่งครัดในความหมายของการที่สหกรณ์สามารถมีเงินสดที่จะหยิบยืมมาใช้ได้ทันทีที่ต้องการ หรือมีหลักทรัพย์ตราสารหนี้ ตราสารเงินอื่นใดที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดในมือมาบำบัดความจำเป็นทางการเงินอย่างทันทีทันใดในช่วงเวลาที่สหกรณ์จำเป็น
3. ผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องพิจารณาว่าในกรณีที่สหกรณ์ไม่มีตัวเลขของสภาพคล่องที่น่าพอใจ จะหาทางแก้ไขอย่างไรและจะมีช่องทางอื่นหรือแหล่งเงินอื่น (Source of Funds) ที่จะมาช่วยแก้ไขสภาวะของการคั่งค้างสภาพคล่องของสหกรณ์หรือไม่เพียงใด

สินทรัพย์

- พิจารณาในแง่ของคุณภาพของสินทรัพย์ว่าสหกรณ์สามารถบริหารโดยใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ตอบแทนดีขึ้นอย่างไรหรือไม่ ผลประโยชน์ตอบแทนที่สะท้อนกลับมานี้ยังต้องพินิจพิจารณาให้ดีว่าเป็นผลตอบแทนที่แม้จะมากแต่คุ้มค่าหรือไม่ เมื่อเทียบกับการลงทุนในรูปแบบอื่น (Opportunity Cost)
- ในส่วนของสินทรัพย์ที่ผู้ตรวจสอบกิจการชอบที่จะต้องพิจารณาก็ได้แก่การเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ เช่น
 1. การเพิ่ม หรือลดของสินทรัพย์
 2. อัตราการเพิ่ม หรือลด เมื่อเทียบกับข้อมูลอื่นๆ ของสหกรณ์ และ
 3. ผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์
- การตรวจสอบสินทรัพย์ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องให้ความสนใจในสินทรัพย์ของสหกรณ์โดยพิจารณาจาก "งบแสดงฐานะการเงิน"
 1. สินทรัพย์หมุนเวียน มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของสหกรณ์
 2. สินทรัพย์รวม มีอิทธิพลต่อการแสดงฐานะของสหกรณ์

หนี้สิน

- การพิจารณาหนี้สินอาจแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ หนี้สินระยะสั้น (ควรจะมากกว่าหนี้ระยะยาว) และหนี้สินระยะยาว นอกจากนี้ยังพิจารณา ถึงหนี้ที่สหกรณ์เป็นลูกหนี้ด้วย กล่าวคือ สหกรณ์อาจจะไปกู้เงินจากแหล่งเงินภายนอกสหกรณ์ หรือเงินฝากจากสมาชิก ก็ถือว่าสหกรณ์เป็นลูกหนี้ของสมาชิก
- การตรวจสอบหนี้สินของสหกรณ์นั้นจะต้องตรวจสอบหนี้สินระยะสั้น ที่มักจะปรากฏอยู่ใน งบแสดงหนี้สินหมุนเวียน ขณะเดียวกันก็ต้องตรวจสอบหนี้สินรวมของสหกรณ์ด้วย เพื่อจะได้ทราบภาระผูกพันที่สหกรณ์จะต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ Fund Matching ซึ่งก็เช่นเดียวกันกับการตรวจสอบสินทรัพย์ คือ สหกรณ์จะต้องมีข้อมูลด้านหนี้สินที่ดี เพียงพอต่อการแสดงออกถึงความมั่นคงของสหกรณ์ และ ยังจะต้องสามารถแสดงออกถึงประสิทธิภาพในการบริหารหนี้สินด้วย

ประเด็นพิจารณาหนี้สิน

- การเพิ่มหรือลดของหนี้สินประเภทต่าง ๆ
- เปรียบเทียบหนี้สินรวมกับสินทรัพย์รวม
- เปรียบเทียบหนี้สินรวมกับทุนดำเนินการ
- พิจารณานี้สินรวมเทียบกับวงเงินกู้ยืมประจำปี
- เปรียบเทียบหนี้สินรวมกับทุนเรือนหุ้นของสมาชิก
- เปรียบเทียบหนี้สินหมุนเวียนกับสินทรัพย์หมุนเวียน
- เปรียบเทียบหนี้สินของสหกรณ์เฉลี่ยต่อคนของสมาชิก
- เปรียบเทียบการเติบโตของหนี้สินต่อทุนสะสมและทุนสำรอง
- เปรียบเทียบหนี้สินภายในกับภายนอก

ทุนเรือนหุ้น

- หุ้น หมายถึง หุ้นที่สมาชิกถือครองโดยชำระแล้วเป็นค่าหุ้นของสหกรณ์ หุ้นของสหกรณ์เป็นเสาหลักของการแสดงศักยภาพแห่งองค์การ ความเข้มแข็ง ความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ จะให้ความสำคัญมาอยู่ที่มูลค่าหุ้นของสหกรณ์ที่มี โดยที่ธรรมชาติของหุ้นเป็นการลงทุน ดังนั้น การถอนหุ้นบางส่วนออกจากสหกรณ์จึงเป็นข้อห้าม ตรงกันข้ามสหกรณ์ควรจะให้ความสนใจกับการระดมหุ้น และการให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมกับผู้ถือหุ้นคือสมาชิกเท่านั้น การพิจารณาในด้านหุ้นของสมาชิก
- การเจริญเติบโตของหุ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน
- เปรียบเทียบปริมาณหุ้น (ชำระแล้ว) กับปริมาณหนี้สินรวม
- เปรียบเทียบปริมาณหุ้นกับเงินรับฝาก
- พิจารณาเงินค่าหุ้นต่อผลกำไรประจำปี
- เปรียบเทียบหุ้นต่อสมาชิก

เงินฝาก

- เงินฝาก เป็นธุรกรรมประเภทหนึ่งของสหกรณ์ ที่มีความสำคัญไม่น้อย เพราะนอกจากแสดงถึงความไว้วางใจที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์แล้ว ยังแสดงว่าสมาชิกมีความสามารถในการออมเป็นอย่างไร ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารเงินของสหกรณ์ด้วย เงินฝากนี้ต้องหมายถึงเงินฝากที่สมาชิกเจียด หรือกันจากเงินรายได้ประจำแล้วนำมาฝากไว้กับสหกรณ์ โดยทั่วไปไม่สมควรจะนำเงินของบุคคลอื่นมาฝากกับสหกรณ์เพราะเป็นคนละจุดมุ่งหมาย ในหลาย ๆ ครั้ง เราจะพบว่ามีการนำเงินสหกรณ์อื่นมาฝากไว้ที่สหกรณ์ด้วย ซึ่งก็พอจะอนุมานในด้านของการช่วยเหลือกันเองในหมู่สหกรณ์

- เงินฝากต่อสมาชิก
- เงินฝากเพิ่ม - ลดอย่างไร
- เงินฝากประเภทใดที่สมาชิคนิยมใช้บริการ
- เงินฝากต่อทุนดำเนินการ
- เงินฝากต่อหนี้สินของสมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์
- เงินฝากต่อสินทรัพย์
- เงินฝากต่อผลกำไรประจำปี
- เงินฝากต่อทุนเรือนหุ้น
- เงินสำรองต่อเงินฝาก

เงินกู้

- สหกรณ์ได้กำหนดระเบียบการให้เงินกู้แก่สมาชิก หรือ สหกรณ์อื่น ๆ ก็ต้องมีเจตนาที่จะบรรเทาหรือคลี่คลายปัญหาทางการเงินให้แก่สมาชิกหรือเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในขบวนการสหกรณ์
- การพิจารณาเงินกู้นั้นจะต้องให้ความสนใจในประเด็นที่เป็นหลัก ดังนี้
- เงินกู้จำแนกประเภทและวงเงินตลอดจนระยะเวลาผ่อนชำระ
- การผ่อนชำระเงินกู้จะต้องไม่ผิดแผกไปจากแนวทางการชำระคืนตามปกติ
- พิจารณาการค้ำประกันเงินกู้
- เปรียบเทียบเงินกู้ต่อเงินฝาก - หุ้น - สินทรัพย์ - กำไร (แสดงการเคลื่อนไหว)
- เปรียบเทียบเงินกู้ต่อสมาชิก (แสดงการเพิ่ม - ลด)
- การขยายวงเงินกู้
- สิทธิการกู้และวงเงินกู้ที่สมาชิกจะกู้ได้
- คำนึงถึงเงินกู้ต่อรายได้ของสมาชิก และระยะเวลาทำงาน

ความเสี่ยง

- OPERATIONAL RISK สหกรณ์อาจมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความเสียหายทางการเงินได้ เช่น มีการลงนามในเช็คของผู้มีอำนาจลงนามไว้ล่วงหน้าฝากเงินสดไปให้แก่สมาชิก ขอบจ่ายเงินสดให้แก่สมาชิก ไม่มีความสนใจการใช้เงินกู้ของสมาชิก หรือติดตามหนี้ดังข้าง
- LEGAL RISK เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการขาดความรู้ในด้านกฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งของทางราชการ ทำให้ไปลงทุนในทิศทางที่ขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย
- LIQUIDITY RISK เป็นความเสี่ยงจากสภาพคล่องที่สหกรณ์ไม่สามารถจ่ายเงินสดได้ตามที่ต้องการ
- SYSTEMATIC RISK ความเสี่ยงที่เกิดจากระบบ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม โรคระบาด เป็นสิ่งที่สหกรณ์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถจัดการได้

1.5.3

บันทึกข้อความ

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	
รับที่	627
วันที่	17 เม.ย. 2568
เวลา	9.45

ส่วนราชการ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ โทร. 8181-6

ที่ ขว 0602.17/

วันที่ 17 เมษายน 2568

เรื่อง ขอส่งรายงานการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

๑) เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

อ้างถึงมติที่ประชุมคณะกรรมการสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ครั้งที่ 6/2568 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2567 ได้เห็นชอบให้ ข้าพเจ้านายจัก พิริยะพรสิริ ไปอบรมพัฒนาความรู้ด้านบัญชีและภาษีอากร หัวข้อเรื่อง การตรวจสอบกิจการสหกรณ์อ้อมทรัพย์อย่างผู้ชำนาญการ ณ สถานที่ โรงแรม มารวย กทม. " ระหว่างวันที่ 24-29 มีนาคม 2568 รวมเป็นระยะเวลา 6 วัน นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้อบรมครบตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว และขอส่งรายงานการฝึกอบรมมาเพื่อ เป็นหลักฐานและโปรดนำส่ง สหกรณ์พัฒนาบุคลากรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

จัก น

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จัก พิริยะพรสิริ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

๕

เรียน

๑) เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

.....เพื่อโปรดทราบ

.....เพื่อโปรดพิจารณา

.....เพื่อขอแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ

✓ พัทธมากร จัก. ข. นน
๑๗ เม.ย. ๖๘

๓

คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์

จัก น

17/4/68

ที่ประชุม กก.ว. ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๘

เมื่อวันที่ ๑๓ เม.ย. ๖๘

มติ 1. ทบทวนผล กทม. ทัด. นน. ในสหกรณ์

๒. ส่งรายงานการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

จัก น

25/4/68

๒๕ เม.ย. ๖๘